

FREMTIDIG INDSATS PÅ KEMIKALIEOMRÅDET

INPUT FRA WORKSHOP I POMPEJISALEN, 6. OG 7. MAJ 2013

INTRODUKTION

Dette dokument indeholder resultaterne af arbejdet på workshoppen om indsats på kemikalieområdet 2014-17 d. 6. og 7. maj 2013.

Hensigten med forløbet var at inddrage alle relevante interessenter i at finde frem til konkrete og kvalificerede inputs til udarbejdelse af en ny kemikalieindsats med fokus på 3 udvalgte emner: International indflydelse, Giffri produkter og Ressourcer i kredsløb.

Målet var, at deltagerne fælles input efter viderebearbejdning er af en sådan kvalitet, at deres aftryk vil være synligt i den endelige politik på kemikalieområdet, samt at deltagerne ville opnå en følelse af ejerskab, indflydelse og af at være blevet hørt. Workshoppen var et sammenhængende forløb, hvor deltagerne bragte deres respektive viden og kompetencer i spil og samarbejdede om at skabe de bedst mulige resultater.

Mandag d. 6. maj 2013, workshoppens første dag, havde en horisontal tilgang til emnerne. Gennem inspirationsoplæg fra relevante fagpersoner og faciliteret dialog udfoldede deltagerne de tre overordnede emner for workshoppens og skabte det bredest mulige grundlag at gå videre med næste dag. Dagen blev afrundet med en opsamling og kondensering af de vigtigste indsigter for alle emner.

Tirsdag d. 7. maj 2013, workshoppens anden dag, blev der arbejdet vertikalt. Med afsæt i førstedagen gik deltagerne i dybden med et valgt emne og udviklede konkrete forslag og inputs, der i nærværende dokument overleveres til Miljøstyrelsen.

Dokumentet er en kronologisk gennemgang af resultater produceret på workshoppens for de tre emner, ét ad gangen. For overblikkets skyld er emnerne opdelt i farvekoder:

INTERNATIONAL INDFLYDELSE

GIFTFRI PRODUKTER

RESSOURCER I KREDSLØB

Materialet for hvert emne er som følger:

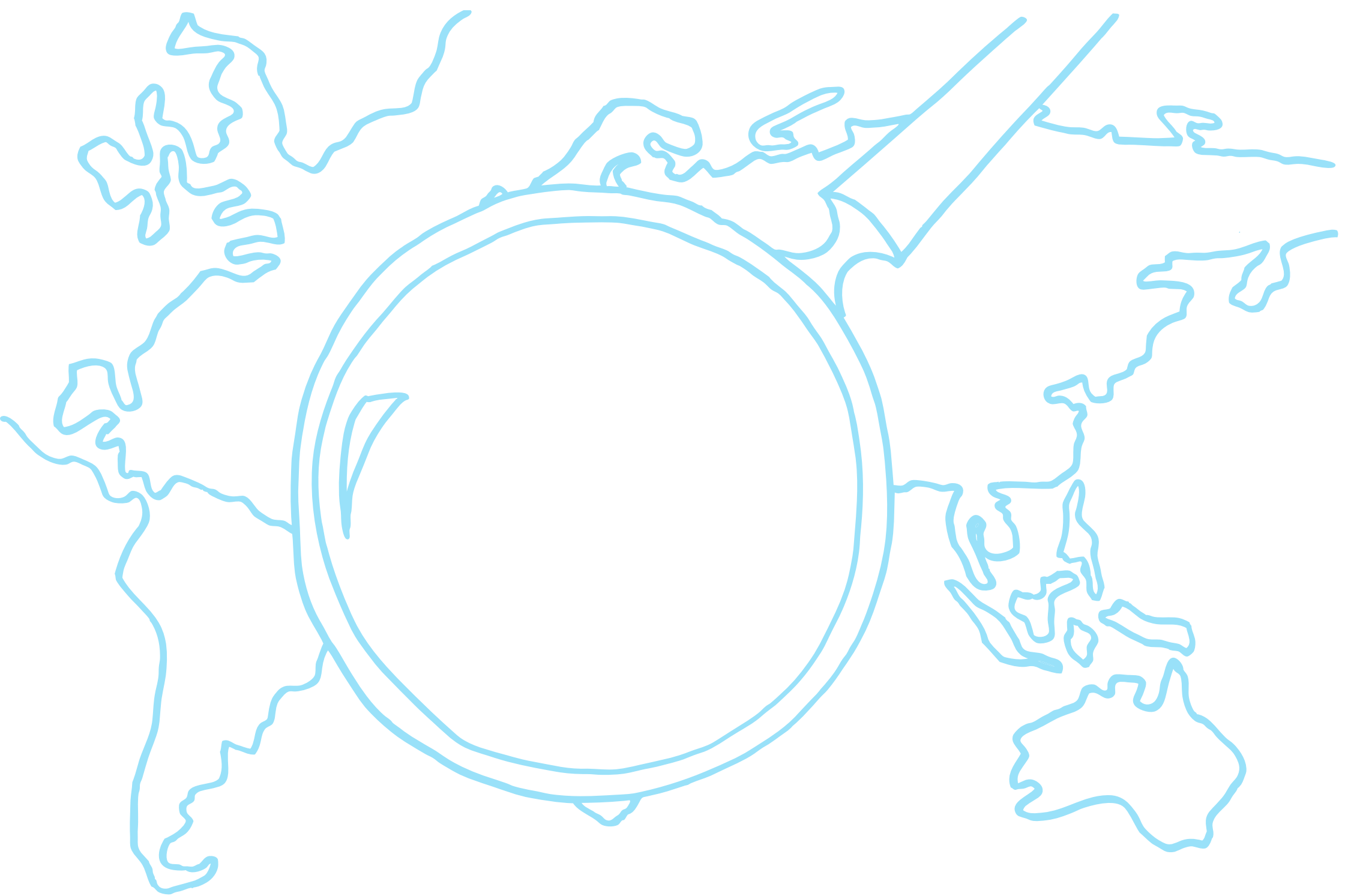
- **Vigtigste underemner**
- **Øvrige underemner**
- **Valg af underemner (antal deltagere)**
- **Input fra de andre grupper**
- **Arbejdsspørgsmål**
- **Forslag til konkrete tiltag**
- **Prioriterede tiltag**

Til slut findes en liste af værdier og nøgleord, som deltagerne noterede for hinanden under dialogen.

Vedlagt dette dokument findes også det grafiske referat fra de to dage sammen i Pompejisalen.

God arbejdslyst!

INTERNATIONAL INFLUENCE

INTERNATIONAL INDFLYDELSE

VIGTIGSTE UNDEREMNER

- International videndeling - inklusiv virksomheder, myndigheder og NGO'er
- Substitution - Godkendelsesliste, incitamenter, forretning
- Offentlig information - The right to know
- Ressourcer til at gøre det rigtige
- Research
- Frontrunner - International arbejdsdeling
- Tydeliggøre og styrke REACH i - og udenfor EU (Kandidatlisten)
- Europæisk "rullende" plan for testmetoder(baseret på forskning)
- Fra mindste fællesnævner til nationale eksperimenter, "Showcases"
- - Udnyt det unikke ved hvert land, men international interesse
- Aktivering af forbrugerledet - Understøtte "det store billede"/substitution
- Samarbejde - Andre lande, myndigheder, arbejdsdeling
- Forskning - Grundlag for regulering, innovation
- REACH - målrettet dansk indsats, deltage aktivt, speed processen op
- Trinvis regulering (Lav undtagelser hvis nødvendigt)
- Monitorering - effekter -> giver dokumentation
- Innovation/forebyggelse ved produktion
- Styrke samarbejde med producenter og lande udenfor EU angående anvendelse af REACH
- Styrke håndhævelse af REACH fra EU's side
- Forskning (både offentlig og privat) Effekter og alternativer (samfunds nytte)
- Transparens
- REACH - Incitamentsstruktur: CSR, Skat, gode eksempler, mærkning, internationale konventioner (f.eks. Europæisk importforbud), håndhævelse.
- Phase-out of most concerning chemicals
- Corporate dialogue to identify industry need
- Transparency
- Export REACH principles
- Share scientific knowledge
- Kemikaliestrategi bør omfatte den professionelle eksponering (Dem, der arbejder med det)
- Tværgående generelle forbud - Mulighed for at argumentere for et bestemt produkt i en bestemt sammenhæng
- Internationalt samarbejde mellem virksomheder og myndigheder - Forpligtende, så begge felter inspirerer forskningen i den rigtige retning

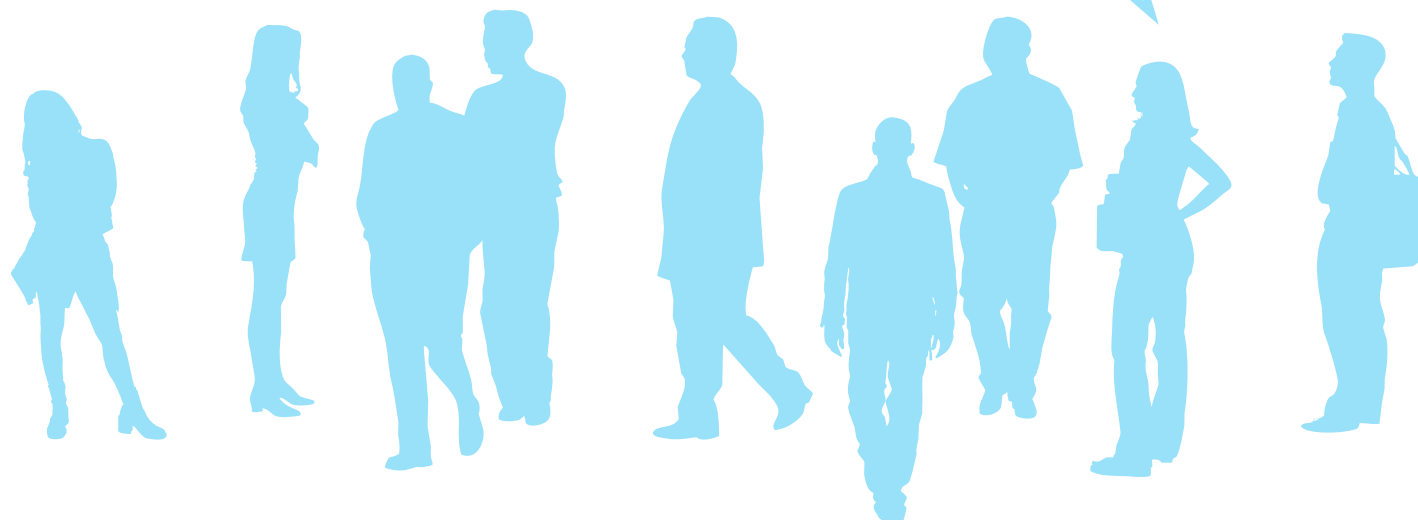
INTERNATIONAL INDFLYDELSE

ØVRIGE UNDEREMNER

- Harmonized systems (SAICM and 6HS)
- More substances in the candidate list
- Corporate dialogue
- EU-Tax on hazardous chemicals
- "Declaration" of Chemicals in protocols
- Support Innovation
- Transparens - Positivliste over fødevarer
- Deklaration og dokumentation
- Flere ressourcer til incitament og håndhævelse
- Monitorering: Dokumentation af "nye" problematiske kemikalier eller anvendelser
- Find frontrunners og brug dem som showcases. Støt deres arbejde via miljømærkning
- Eksponér viden om produkter
- International videndeling
- Godkendelseslisten skal styre. Hvad med det, vi ikke laver godkendelser til
- International videndeling
- Positiv liste - overfor hvem?
- 4.300 registrering -> 20% af de krævede informationer -> vi har ikke nok viden!
- 20.000 stoffer i danske produkter

INTERNATIONAL INDFLYDELSE

VALG AF UNDEREMNER (9 DELTAGERE)

INTERNATIONAL INDFLYDELSE

INPUT FRA DE ANDRE GRUPPER

Horizontal kemi-regulering

Viden - indflydelse. Vigtig med muligheder finansiering) for forskningssamarbejde inden for området - nationalt så vel som internationalt. Nationale forskningsmuligheder ofte en nødvendighed for at kvalificere til internationalt forskningsarbejde.

Danske virksomheder: Brug internationale erhvervsfora (EU) til at løfte barren! Hjælp til at leve op til internationale aftaler

Viden er nøglen

Tæt dialog mellem forskere og regulatorer + politiken

Stil krav til: stram op på REACH

Kobling kemikalier produkter i internationalt perspektiv

Sikre sig at skadelige stoffer ikke ophobes. F.eks. genotoksiske + hormonforstyrrende stoffer findes i genbrugspapir men ikke i nyt papir.

Væk fra kemilovgivning i søjler - legetøj, kosmetik, fødevarer, medicinsk udstyr - tænk horisontalt

Løftestangen til international indflydelse er forskning i effekter og dokumentation som påvirker EU-systemet.

Nuanceret kommunikation og vurdering af risiko vs. fare

Bedre koordination mellem regering/embedsværk og danske MEP'er. Disse er oftest på en "øde ø".

INTERNATIONAL INDFLYDELSE

ARBEJDSSPØRGSMÅL

“Hvad skal der til for at samarbejde mellem forskning, myndigheder og virksomheder kan fremme dansk indflydelse i EU og internationalt (og samtidig styrke dansk konkurrenceevne)?”

“ Hvordan kan vi styrke den forebyggende indsats globalt?”

INTERNATIONAL INDFLYDELSE

FORSLAG TIL KONKRETE TILTAG

- Etablering af “vidensdatabase”
  - 1) Stille tekniske værktøjer til rådighed (produkter og processer)
  - 2) Formidle den politiske proces og horisonten for indsatser. Det giver forudsigelighed.
  - 3) Viden om nye felter
- Etablering af et forpligtende formaliseret samarbejde: forskning, myndigheder og organisationer baseret på tillid
- Fælles EU harmonisering
- Virksomheder har ansvar men der skal være en fair administrativ byrde
- Monitorering og dokumentation
- Egnede og tilgængelige alternativer
- Udvikle incitamenten til at få virksomheder til at være mere proaktive

INTERNATIONAL INDFLYDELSE

PRIORITEREDE TILTAG

Gruppe 1: Komme igang med en konkret showcase (I regi af REACH).

Gruppe 2: Bruge markedskræfter. - incitement. Frygt for regulering. Miljømærkning = gratis. Offentlige indkøb. Dansk indsats for at styrke REACH i EU. eksempel: Ftalatstrategiens metode som er REACH.

Gruppe 1: Ingen besvarelse.

Gruppe 2: Udvikling og eksport af "showcases" - incl. business cases. Samarbejde med virksomheder, organisationer og andre interessenter inden for DK og EU. Samarbejde med Erhvervsliv og interessenter.

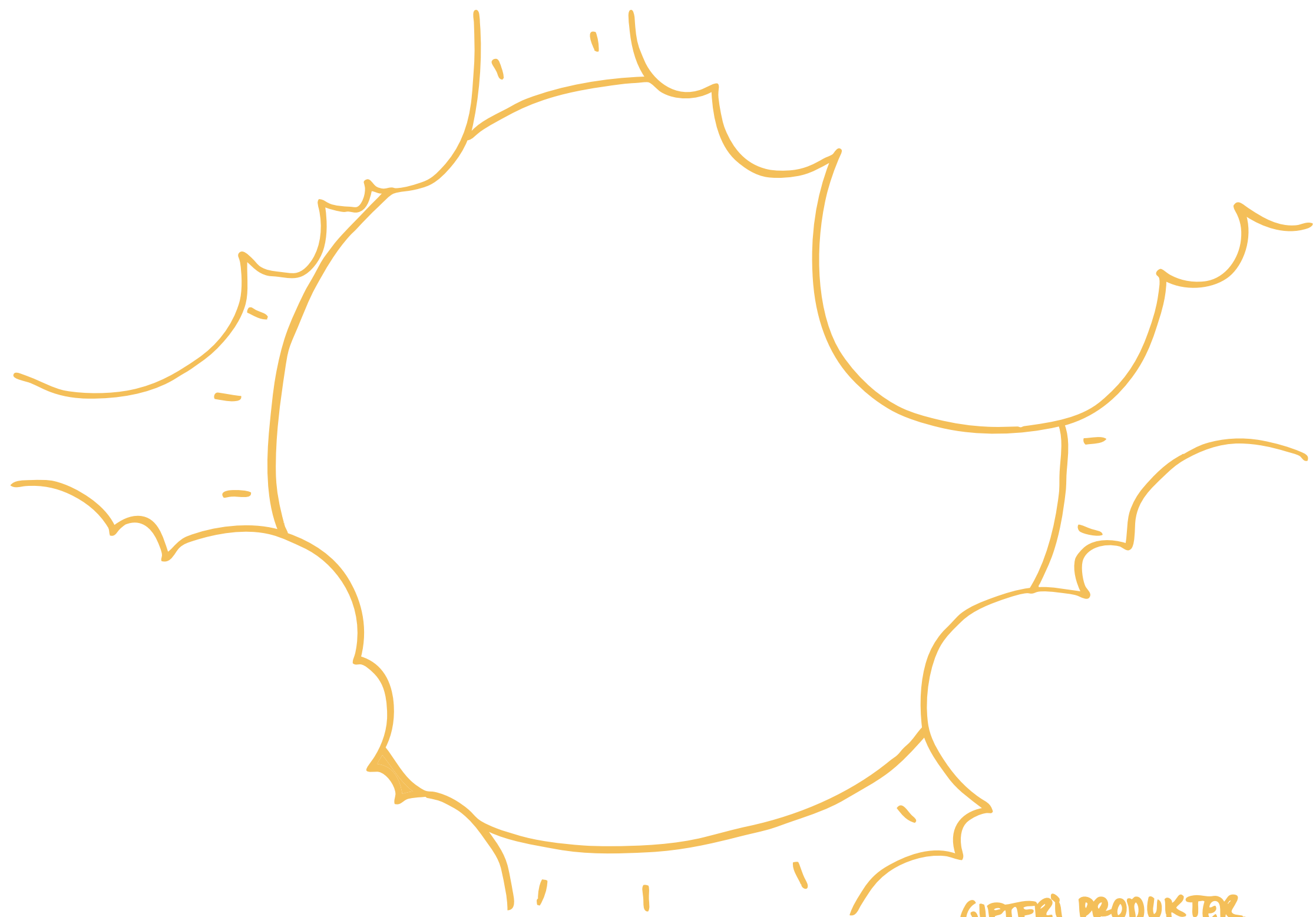
Gruppe 1: Videndeling og tillidsskaben mellem forskning, myndigheder og erhverv. Baseret på tillid. NGO'er partnerskaber.

Gruppe 2: Arbejde for EU strategi for kompetenceopbygning i produktionslande uden for EU. (Partnerskab med EU). International konvention om SUHC stoffer i produkter - international kandidatliste.

MEST PRESSERENDE

MEST REALISTISK

STØRST IMPACT

GIPFRI PRODUKTER

GIFTFRI PRODUKTER

VIGTIGSTE UNDEREMNER

- Vidensbaseret dialog om udfasning
- Styrke LCA - Europæisk center?
- Offentlig indkøbspolitik - Positiv incitamentsstruktur, f.eks. gratis miljømærkning
- Forbrugerne: Oplysning og miljømærkning
- Mere fokus på LOUS og effektlisten
- Handle på den viden, vi har (Regulering og mærker)
- Trinvis regulering
- Mere viden samt åbenhed om manglende viden
- Forsøge at få andre med og gå forrest, når det er nødvendigt
- Mærkningsordninger: Troværdige, opdaterede og smidige
- Offensiv offentlig indkøbspolitik - Efterspørgselsmekanismer, evt. også privat.
- Forudsigelighed/ investering (God house-keeping)
- EU-lovgivning REACH - Øget håndhævelse samt brug af begrænsningsbilaget XVII
- Nyttevirkning contra giftighed
- Viden i leverandørkæden om indhold ift. genanvendelse
- Samarbejde på alle niveauer
- Giffrit produkt uden risiko og med mulighed for genanvendelse
- Styrket fokus på substitution samt bedre videndeling
- Ligestilling af EU- og importerede produkter/artikler
- Fælles forståelse af forsigtighedsprincip
- Viden til virksomheder, den mangler (værktøjer er nødvendige)
- Håndhævelse af markedsføringsregler
- Regulering hånd i hånd med ansvarlighed hos virksomheder (dynamisk tilgang)
- Styrke dialog mellem stakeholders
- Forsknings- og dokumentationskrav tidligt i udviklingsprocessen (dokumentation af effekter)
- Omkostningsstruktur for miljømærker
- Forebyggelse ved kilden - bæredygtigt design af kemikalier
- Samarbejde mellem erhvervsvirksomheder, myndigheder og forskningsinstitutioner
- Ikke skadelige for økosystemer
- Pejlemærker- Handlingsplan
- Styrk forbrugere og virksomheder i valg-situationen (Nudge, gøre det trendy)
- Incitament
- Selvregulering

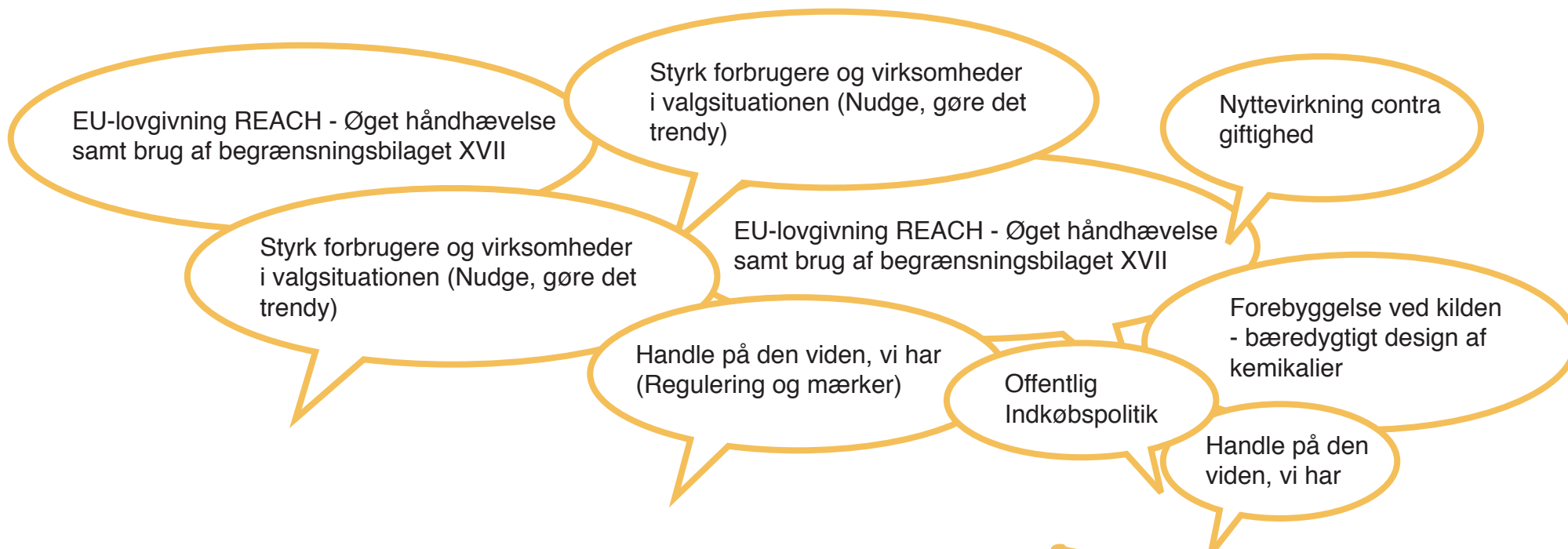
GIFTFRI PRODUKTER

ØVRIGE UNDEREMNER

- Styring af affaldsstrømme
- Kemikaliefrit er noget helt andet end giftfrit!
- Forbrugere har ret til ren besked
- Forudsigelig evidens
- Det er nødvendigt med højere barre
- Forudsigelighed - plan i reguleringen
- Nedsæt et panel og "Find smeden"
- Hvordan kan detail handelen gå foran?
Tilgængelig information
- Dem, der markedsfører har et stort ansvar
- Bundlinietankegang -> Dialog med virksomhederne: "Hvad er der i det for jer?"
Brug smeden
- For virksomhederne: Meningsfyldt lovgivning
- Hvad betyder det for mennesker og miljø?
Retten til at vide: Transparent beslutningsgrundlag
- For forbrugerne: Støtte det gode valg i hverdagen via mærkning
- REACH fungerer ikke godt nok. Nu er problemet begrænsning. I fremtiden skal vi fokusere pro-aktivt og forebyggende
-> godkendelses begreb -> positivlister-> kontrol
- Samarbejde mellem de store virksomheder
- Fra kontrol til udvikling

GIFTFRI PRODUKTER

VALG AF UNDEREMNER (9 DELTAGERE)

GIFTFRI PRODUKTER

INPUT FRA DE ANDRE GRUPPER

Kontinuerlig monitorering af produkters helbredseffekter er en forudsætning.

Gift er et spørgsmål om dosis (eksponering)

Ved dir. producentansvar skabes automatisk produkter med lavere miljøbelastning, fordi virksomhederne ved, at de får dem igen og skal bruge dem i nye produkter.

Husk også nyttevirkning.
Balance: risiko/nytte

Fokus på nyttevirkning

Hjælp til SMV om valg af mindre farlige kemikalier

Nuanceret debat om kemi

Vigtigt med fuld viden om indhold af kemi i produkter

GIFTFRI PRODUKTER

ARBEJDSSPØRGSMÅL

“Hvordan skaber vi en mere fokuseret vidensopbygning om kemikaliers skadelige effekter på miljø og sundhed. En viden, der fremmer forebyggelse, gode alternativer og kan deles på en måde der er meningsfyldt for forbrugere, virksomheder og øvrige interessenter?”

“Brug dansk indflydelse på en opgradering af REACH/ international regulering.”

“Nytte/gift, samfundsværdi mellem civilsamfund, myndigheder, industri & forskning”

“Giv private (borgere) og off. indkøbere bedre forudsætninger for at træffe det giftfri valg.”

GIFTFRI PRODUKTER

FORSLAG TIL KONKRETE TILTAG

- Analyser af vigtige drivere til at fremme gode Kemikalie-valg hos henholdsvis forbrugere og virksomhederne
- Restriktiv håndhævelse af godkendelsesordningen
- Fokus på mulighederne for at handle
- Mod til at give klare guidelines - og til at ændre dem, når det er nødvendigt
- Åbenhed om, hvor lidt vi reelt ved, og hvor hurtigt det, vi ved, ændrer sig
- Etablér taskforce/rejsehold som hjælper offentlige indkøbere med at blive opmærksomme på giftfri alternativer
- Videnscentre i formaliseret dialog med myndigheder og andre interessenter (industri og forbrugere) -> Kandidatliste, LOUS etc. -> Hvad er konsensus ifht. nytte/samfundsværdi -> Internationalt lobby og politisk beslutningsproces
- National hotline, hvor man kan spørge: “Hvad er det giftfri alternativ til det her produkt?”
- Inspiration fra Ny Nordisk skole - Værdikodeks, som offentlige myndigheder kan melde sig til at arbejde med
- Etablér en Kemi-Watch, en vagthund med forbruger dimension á la grøn information
- Vis hvordan de forskellige varer “scorer” på forskellige parametre f.eks. efter miljømærker, klimaaftryk eller pris
- Pulje til offentlige indkøbere, som gerne vil eksperimentere med/kaste sig ud i giftfri indkøb

GIFTFRI PRODUKTER

PRIORITEREDE TILTAG

Gruppe 1: Dialogforum bestående af myndigheder, industri, forskning forbrugere og andre interessenter om kandidatlistestoffer etc. Forumets formål skal være at skubbe på handling, udfasning og substitution og sikre international handling.

Gruppe 2: Accelerere stofvurderingsarbejdet, der skal skaffes midler til en opdatering. Eksempelvis punktskatter /afgifter.

Gruppe 3: Bedre lovgivning: Fuld indsigt/ deklarerationer på ALLE typer produkter. Langsigtede/mere ambitiøse planer end 4 år.

Gruppe 4: Ryd juridiske barrierer af vejen for at bruge svanen og blomsten i offentlige indkøb. Konflikt med WTO regler. Eller alternativt etablere nogle workarounds, hvis lovene ikke kan ændres.

Gruppe 1: Ikke besvaret.

Gruppe 2: Afsætte flere ressourcer til at MST kan deltage i EU-arbejdet. Afsætte flere midler til forskning.

Gruppe 3: Afsæt ressourcer til implementering og opret evt. et kemikalieråd bestående af forskere, myndigheder og virksomheder. Anvend eksisterende viden bedre: Operationalisering af slutprodukt fra forskere - evt. via ovennævnte kemikalieråd. Udvikl og giv forbrugerne adgang til en "kemipyramide" og en "kemioptagelsesberegner".

Gruppe 4: Styrke viden hos forbrugere og virksomheder for giffri alternativer. Det OA indkøb kan via SKI stille krav til indkøb af miljømærkede produkter. Offentlige indkøb skal i højere grad navigere efter og efterspørge miljømærkede produkter og tjenesteydelser. Samarbejde med detailhandel. "Giffri uge": Giffri produkter gøres tilgængelige (å la "slik med klassen) og evt. billigere. Hjælp indkøbere til at svare på dette spørgsmål: "Hvis jeg skal lave ét giffri køb i dag, så er her, et godt sted at starte".

Gruppe 1: Internationalt pres via alle kanaler - Politikere, Forskere, Erhvervsdrivende og Brancheforeninger.

Gruppe 2: Dansk krav om revision/opdatering af REACH, når den er implementeret ca. 2020.

Gruppe 3: Flere ressourcer til området. Fokuser på: Hormonforstyrrende effekter, Allergi/overfølsomhed og CMR. Skab et overvågningssystem (monitorering) for allergi overfor kemiske stoffer, som indikator for "upassende"/nødvendig eksponering. Risikovurdering og forskning i kombinations-effekter, Nanoform, tærskelværdier og exposomet (summen af af eksponering). Kortlægning af kemikalier i forskellige produkter. Viden om eksponering for forbrugere og arbejdere og generelle regler. Indfør skat på produkter med problematiske indholdsstoffer - til R/D.

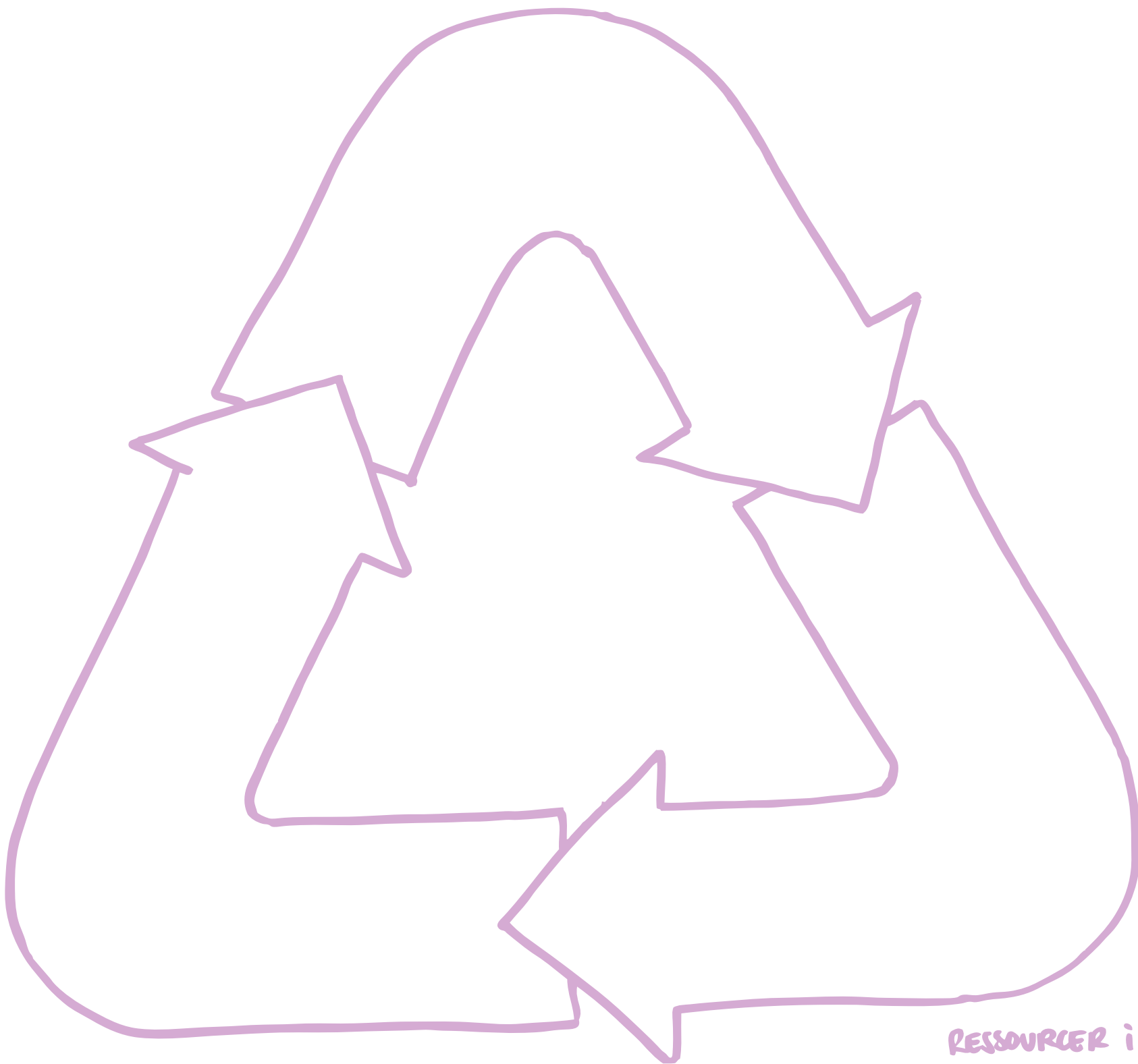
Gruppe 4: Øget brug af fondsdannelser - så besparelser på fx. vand kan bruges via fond til indkøb af (dyre) giffri produkter. Næsten gratis lån, som offentlige indkøbere kan bruge til at lave "bedste køb på den lange bane".

MEST PRESSERENDE

MEST REALISTISK

STØRST IMPACT

RESSOURCER i KAPOLLOB

RESSOURCER I KREDSLØB

VIGTIGSTE UNDEREMNER

- Business cases - Inddragelse af hele leverandørkæden
- REACH version 2.0 - mod en godkendelsesordning (som pesticider)
- Partnerskaber - Industrielle symbioser uden farlige kemikalier
- Substitution af farlige kemikalier med sunde
- Rene råvarer i designfasen og udfase de skadelige kemikalier
- Mere viden og innovation - Produkter og processer
- Sund fornuft i genanvendelse - Sundheds-effekt, lønsomhed
- Internationalt samarbejde
- Incitamentter til grønne investeringer og øget genanvendelse - Belønne foregangs-virkosmheder
- Styrke partnerskaber offentligt/privat
- LCA som reality-check
- Afsætningsmuligheder via grønne indkøb
- Producentansvar
- Gør det nemt for forbrugerne (nudging)
- Fraktioner der kan skilles ad
- Miljøbelastning koster - også ude i verden
- Monitorering af effekter - også undervejs
- Oplysning og deltagelse. Forbrugerne med i løsningerne, positivt fokus
- Transparente priser/udgifter -> Gode forretninger
- REACH: Krav til genanvendelighed
- Troværdig løsning på sortering og håndtering af kemisk affald
- Stor modenhed
- CSR-politik -> Bundlinie for virksomheder. Højne kvaliteter. LCA analyser
- Fokus på værdifulde affalsmængder
- Skabe positive incitamentter i værdikæden
- Ressourcebørs (affald)
- Industrielle symbioser/partnerskaber
- Pant på f.eks. elektronik og simple produkter
- Tekstiler: Brands tager deres tøj retur, 2. sortering sælges i eget navn, 3. sortering sælges af andre. Leasing eller abonnement som salgsmode
- Substitution og fokus på anvendelser
- Producentansvar
- Designe produkter til recirkulering
- Designe kemikalier til recirkulering
- Myndighedspartnerskab
- For indsnævring og fokus - Brancheindsats, funktionsindsats (affedtning), inspiration og forretningsmodeller

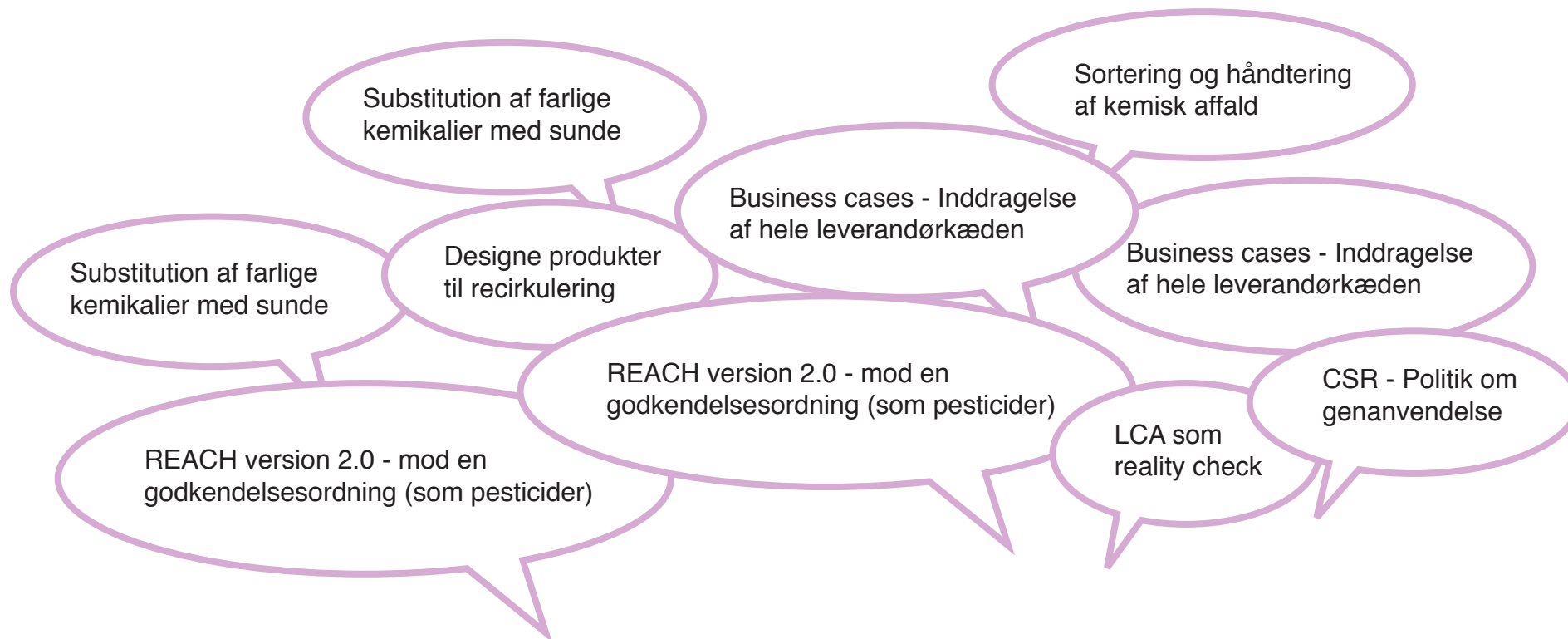
RESSOURCER I KREDSLØB

ØVRIGE UNDEREMNER

- Retten til at vide! For forbrugere/virksomheder. CSR-regnskab.
- Nu! Parathed hos forbrugere
- Opfindsomhed. Nye attraktive materialer og produkter
- Forbrugerne skal være med. Vi skal højne interesse og vilje til sortering via kampagner og information
- Åbenhed om indhold
- OGSÅ fokus på afdampning og forurening undervejs
- Fornuftige investeringsklimaer - fodre grøn innovation ved belønning
- Miljø for pengene
- Genanvendelse/recirkulering. Dumt at plast ender som brændsel. Nyttiggørelse. Nyudviklede stoffer "gode"

RESSOURCER I KREDSLØB

VALG AF UNDEREMNER (10 DELTAGERE)

RESSOURCER I KREDSLØB

INPUT FRA DE ANDRE GRUPPER

Mere viden om kemikaliers effekter i mennesket + viden om eksempler fra mange kilder.

Må vi få punktskatter på kemikalier!

Brug al viden v. substitution fx. computermodeller (QSAR) + krævetestning ved screening

Det offentlige udvikler digital platform, hvor borger stiller ressourcer (skrald) til rådighed for virksomheder, til afhentning. inspiration: Pantborsen.dk

Mere genvinding/recirkulering forudsætter skrappe kemikaliepolitik, mht. ikke at forurene kredsløbene svf. renaissance, biogas og slam på landbrugsjord.

Innovation. Gøre det attraktivt at del viden og ideer. Rettigheder og patenter?

Det kræver et fornuftigt investeringsklima at foretage grønne investeringer. Derfor belønning, så virksomhederne vælger den grønne vej.

Priorité indsatsen. De mest problematiske først.

Ønskeseddel: REACH fornyelse inden for de første 10 år. Punktskatter på farlige kemikalier. "Positivliste".

Ressourcer er en international vare og derfor skal en ressourcestrategi være EU harmoniseret.

RESSOURCER I KREDSLØB

ARBEJDSSPØRGSMÅL

“Hvordan accelererer og understøtter vi substitutionsbestræbelserne mod grøn udvikling?”

“Hvilken buket af virkemidler kan stimulere udvikling af forretningsmodeller, der bringer ressourcer i kredsløb?”

RESSOURCER I KREDSLØB

FORSLAG TIL KONKRETE TILTAG

- Synliggøre fremtidens krav og ønsker - Nationalt kompromis på REACH 2.0
- Reality Check på miljøgevinsten
- Brug rene råvarer i designfasen og udfase farlige
- Direkte producentansvar og positivlister
- Helhedsbetragtninger - undgå kortsigtede beslutninger
- Forretningsmodeller er udfordringen - ikke teknologien
- Sammenhæng, transparens og dynamik i værdikæden
- Kendskab til slutprodukter og indholdsstoffer
- Fra regulation til anbefalet - fra mindre farlige kemikalier til sunde kemikalier
- Design er en forudsætning for recirkulering

RESSOURCER I KREDSLØB

PRIORITEREDE TILTAG

Gruppe 1: Det hele er mest presserende!

Gruppe 2: Større puljer til innovationsnetværk m.v. - Samle de mange små - samle hele værdikæden.
Nye finansieringsformer og risikovillighed.

Gruppe 1: Etablér en enhed (offentlig/privat finansieret) (dansk eller international), der hjælper virksomheder med at udfase farlig kemi med sund kemi - Brancher som metalindustri, tekstil og modeindustri samt maritim og shippingindustri. (EPEA)
Formidling skal gentænkes. Inkluder gode eksempler.

Skab branche samarbejde hvor eksempler som erstatter farlig kemi med sund kemi fremhæves. Spørg endvidere ind til, hvad de har brug for til udvikling. F.eks. GH Form, Trolde-tek, Excellent Systems, KE Fibertec, Mearsk, Grundfoss, Siemens/Vestas, Carlsberg, Arla, Lego, Gabriel.

Gruppe 2: Identificere barrierer og giv frit lejde til at udfordre reglerne i udvikling af modeller og afprøvning af idéer med henblik på øget innovation.

Gruppe 1: Ny REACH 2.0 med krav til indhold af kemi (farlig kemi) i artikler, forbrugerprodukter - deklaration på produkter.
Følges op af regulering og internationalt samarbejde.

Gruppe 2: Europæiske pris-mekanismer.
REACH 2.0 - håndhævelse, omsætte viden til action, styrke substitution.
DK konkrete forslag
Internationale standardiserede analyse og målemetoder med fokus på VÆRDI - ikke Kg

MEST PRESSERENDE

MEST REALISTISK

STØRST IMPACT

VÆRDIER OG NØGLEORD

- Styrket indflydelse skal ske i EU
- Hvordan kan virksomheder via lovgivning og incitament løfte opgaven om at skabe bedre miljø?
- Monitorering og sporbarhed i stor målestok. Konstante ændringer. Dokumentation virker!
- Myndigheder leder udvikling af et land. Hvis offentlige strukturer skal udvikles, kræves lettere samarbejde mellem det offentlige og virksomheder. Forskning er båndet og kan også give konkurrencefordele
- REACH er den vigtigste kemikalielov. Vi har behov for indflydelse. Vi kan speede op
- Dokumentation af effekter er en forudsætning fremadrettet for at kunne tage højde for problemer i lovgivningen
- Forskning mellem virksomheder og det offentlige

- F.eks. database over patenter og allergier hjælper til at forudsige kommende problemer eller problemstoffer
- Virksomhedsansvar men fair administrationsbyrde
- Egnede tilgængelige alternativer
- Udvikle incitament til at få virksomheder til at være proaktive
- Fælles EU harmonisering
- Registreringer ikke ok
- Virke i praksis
- Eksporerings scenarier - info i kæden
- Lettere og smartere
- Få virksomhederne til at være proaktive
- Incitament, hvor langt kommer vi ad frivillig vej? Kan vi udbrede den internationalt?
- Det, som kræver håndhævelse for at kunne bevares
- Nationale showcases: DK har gode eksempler på teknologi + produktionsmetoden
- Dele showcases mellem lande - fokus på

bedste produkter

- Nationale showcases: europæisk og globalt plan
- Højere barre
- Længere end laveste fællesnævner
- Forskning som grundlag
- Test som guidelines
- Stille viden til rådighed
- Substituere tidligt i processen
- Være med i internationale fora, gøre sig gældende
- Substitution koblet med: Viden, eksempler. Incitament. Forretningsmodel. Samarbejde - forskning og erhvervsliv
- Farlighed vs. risiko
- Forskellige opfattelser af forsigtighedsprincippet
- Grundlaget for REACH er godt, byg på det
- Den eneste vej er REACH - ikke danske særregler
- Ekspone REACH viden - international viden

- Læg indsatsen på at styrke REACH
- Det handler om forebyggelse før import
- Forebyggelse ved kilden
- Brug den viden, vi har
- Innovation v/ bæredygtighed
- Forsigtighedstilgang
- LCA- se produktionsudvikling i en større sammenhæng
- Undgå snæversyn - husk også miljøet
- Nyttestoffer ender i miljøet, hvor de ved ophobning bliver til giftstoffer
- Hvis Thrashold overskrides kan det være umuligt at gå tilbage
- Hvordan er afgøres balance mellem nytte-værdi og giftighed
- Er der nogen luksus produkter som ikke bør have nogen plads
- Regulering via SKAT?
- Forbrugerrådet. ansvar: kemikalier i produkter
- Forsigtighedsprincip. beskytte virksomheder eller borgere
- Fokus: Hormonforstyrrende stoffer. Forskere: Vi ved ikke meget, men vi ved nok til at gøre noget. ellers - late lessons from early warnings
- Mere viden & åbenhed om mangel på viden. Vii ved meget, men når man ikke har viden betyder det jo ikke at "noget" ikke er skadeligt. fx side-effekter som ikke testet!!
- Er testmetoderne fyldesgørende
- Information skal forelægge præcis i valg-situationen
- Oplys virksomheder om konsekvens af valg
- Gør det giftfri valg til det rette valg
- Find trigger for forandring
- Der er en grænse for lovgivning/løftede pegefingre
- Nudging
- Den off. sektor handle som ét individ
- Det gode valg gøres til det lette valg
- Fonds dannelse
- Helhedsbetragtninger ellers bliver det kortsigtet og dårlige beslutninger. Svært at lukke cirklen
- Information eller rigtig information. Tilgængelig. Miljømærker
- Barriere for mærkning
- Tankegangen er et værktøj til at definere visionen og rejsen dertil
- Økonomisk gevinst i hele kæden
- Tænke produktionsudvikling i hele kæden også spring til andre værdikæder
- Udnytte de enkelte leds styrker
- Forretningsmodellen er udfordringen - ikke teknologi
- Væsentlige ramme for mål
- Vores kompromis på R 2. 0
- Synliggøre fremtidens ønsker/krav
- REACH 2.0 viden kommer i brug
- Fremtidens handling
- Vision for cirkulær økonomi
- Uafhængighed af miner - ressource sikkerhed
- Materiale ejerskab i en ressource cyklus
- Virksomhederne som ressource ejere

- Ressourcer i kredsløb
- Lange tidshorisonter
- Barriere - tekniske, lovgivende
- Gode cases - især SME
- Innovation og forretning
- Størst innovationen. Virker hurtigst. Størst drive. Rammerne efter markedet
- Kobling til arbejdstilsyn
- Viden om hvad man håndterer
- Følge de farlige komponenter i affald
- Sortering forudsætning for genanvendelse
- Regulatorer- hvordan måles "farlighed"?
- Substitution er nødvendig for at undgå (XX). mod dårlig kemi
- Fra regulering til anbefalet råd
- Recirkulering af produkter
- Beskæftigelse som driver
- Substitution til mindre farlige stoffer. Viden herom. værktøjer - afgifter eller anden "motivation" for virksomhederne
- Recirkulering af råvarer
- Positivt fodaftryk = "sund" kemi
- Substitution
- Manglende viden
- Give værktøjer
- Arbejder med det - og ser det efterspurgt
- Recirkulering central. Miljømærkning betydning.
- Hvordan får man omstillingen til at ske?
- Myndighedsarbejde
- Få de gode eksempler frem
- Internationalt samarbejde

